

Ilyen lesz a jövő könyvtára

2010. május. 31. 11:35 **Utolsó frissítés:** 2010. május. 31. 11:22

Szerző:

hvg.hu/MTI [<http://hvg.hu/MTI>]

Új technológiák, a könyvtár mint a találkozás és a véleménycsere helyszíne - a könyvtáraknak alkalmazkodniuk kell az új nemzedékeknek a legkülönbébb elvárásaihoz, hogy állják a versenyt az internettel és a netes tartalmakkal - vélekedtek a Bécsben megrendezett könyvtáros kongresszus résztvevői. Szegeden az ország első "intelligens könyvtárat" használhatják az egyetemi könyvtárba látogatók.

"Egy könyvtárat nem a könyvek, hanem az emberek" pezdítenek fel - mondta Eppo van Nispen tot Sevenaer, annak a hollandiai Delftben működő közkönyvtárnak az igazgatója, amelyet gyakran emlegetnek a szakma modelljeként.

A könyvtáraknak újra fel kell fedezniük és magukba kell olvasztaniuk az új technológiákat, hogy ellensúlyozzák az internetre feltöltött információk könnyű hozzáférhetőségét vagy az elektronikus könyvek fejlődését - értettek egyet a kongresszus résztvevői. A tanácskozáson mintegy 400 bibliotéka képviselője vett részt Ausztriából és a környező országokból.

"A legnagyobb feladat, hogy megváltoztassuk a könyvtár dolgozóinak gondolkodásmódját" - hangsúlyozta az osztrák könyvtáros szakszervezet tisztségviselője, Gerald Wödl. Sokan közülük még mindig ódzkodnak attól, hogy éljenek az internettel és az interaktivitással, pedig ezeket tartja Eppo van Nispen a könyvtár jövőjének.

"A könyvtáros egyfajta segítő személyzetté alakul át", aki éppúgy ajánlja a világhálón elérhető forrásokat, mint a valódi könyveket - tette hozzá a holland résztvevő, aki maga is lelkes használója a Twitter mikrobloknak és más közösségi portáloknak.

"A jövő könyvtárában lennie kell egy csendes teremnek az olvasáshoz, de egy olyan teremnek is, ahol elérhetőek az új kommunikációs eszközök, ahol beszélgetünk, véleményt cserélhetünk" a személyzettel és a többi felhasználóval - toldotta meg Reinhard Ehgartner, aki egy osztrák könyvtárhálózatot irányít.

Ezen az "agora" funkción kívül a könyvtárak digitális személyi adatok és fényképek tárházaivá válhatnak, annak az úttörő kísérletnek a mintájára, amelyet Eppo van Nispen vezet Delftben.

A tanácskozás végső következtetése, hogy alkalmazkodni kell azoknak az új nemzedékeknek a legkülönbélebb elvárásaihoz, akiknek a digitális tartalom a világ legtermészetesebb dolga.

Reinhard Ehgartner továbbra is megingathatatlanul hisz abban, hogy a könyvtár túléli az internetet, ahogyan a könyv is ellenáll elektronikus párjának: bár a virtuális lehetőségek jóval nagyobbak, a könyvtárak viszont "a valóság és egyfajta szociális tapasztalatszerzés érzetét" kínálják.

Az RFID címke a jelen kor modern azonosítója, mely túlmutat a vonalkódon: a rajta lévő adatok rálátás nélkül leolvashatók illetve az önkölcsönző pultra helyezve egyszerre több könyv azonosítója is automatikusan leolvasható.

© SZTE

RFID rendszer a Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárában

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében itthon 2008-ban indult az a közel húszmilliárd forintos könyvtárfejlesztési program, amelynek során lehetőség nyílt a könyvtárak számára technikai eszközök, köztük RFID (Radio Frequency Identification, automatikus azonosító rendszer) alapú azonosítási megoldások beszerzésére.

A Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára pályázatának része volt, hogy az országos könyvtárügyi stratégiával összhangban a dokumentumokhoz való, tértől és időtől független hozzáférés lehetőségét kiszélesítse, nagy figyelmet fordítva az új technológiák (pl. RFID) megalapozására és a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének további javítására is.

Dr Keveházi Katalin, az SZTE Egyetemi Könyvtár főigazgató helyettese, projektmenedzser kiemelte: "E pályázat során az önkiszolgáló kölcsönzés infrastrukturális feltételeit szerettünk volna megteremteni. Első lépésként egy - igény-, és használati felméréseink alapján nagyon frekvenciát - olvasótermi, különgyűjteményi állományrésznek RFID rendszerrel történő automatikus kölcsönzésre való felkészítését, és integrált rendszerünknek ehhez való illesztését kívántuk megvalósítani."

Az Egyetemi Könyvtárban első körben 10 000 kötet kapott RFID azonosító címkét, melyek a Corvina integrált könyvtári rendszer segítségével szorosan együttműködnek a hagyományos egyedi azonosító rendszerrel (vonalkód). Az állomány pontos, naprakész, automatikus nyilvántartását az ODIN Technologies Budapest Kft. által kiépített RFID rendszer biztosítja.

Az RFID kézi adatgyűjtő eszköz távolról, a könyvek levétele nélkül leolvassa a polcon lévő könyvek egyedi azonosítóját, ezzel gyorsítva a könyvtári személyzet munkáját. A technológia emellett lehetővé teszi a könyvtári dokumentumok önkiszolgáló kölcsönzését és visszavételét is. A kiválasztott könyvek azonosítói automatikusan leolvasásra kerülnek az - ODIN által fejlesztett, a könyvtár stílusához illeszkedő - önkölcsönző állomásra helyezve a pultba épített RFID antenna segítségével, az adatok pedig azonnal továbbítódnak a könyvtár informatikai rendszerének kölcsönzési moduljába. Az önkölcsönzés végeztével a könyvtárlátogató elismervényt kap, mely igazolja a kölcsönzési folyamat véghez vitelét.

A SZTE könyvtárában 1 600 000 dokumentum található, ebből 350 000 a szabadpolcos állomány.